

Derfor må et sundt og sikkert arbejdsmiljø ikke alene overlades til arbejdsmarkedets parter. Man kan ikke forhandle om døden eller om faren for døden. Der må være nogle objektive kriterier for, hvornår grænserne for det forsvarlige er overskredet, der må være et effektivt kontrolsystem, og der må være et sanktions-system i forhold til de ansvarlige.

Uanset hvor pæne hensigtserklæringer eller hvor smukke arbejdspladsvurderinger vi får udarbejdet, viser de seneste års udvikling, at ord alene ikke gør det. Formålet med denne forespørgselsdebat er at finde ud af, hvor langt viljen til konkrete beslutninger og handlinger rækker her og nu.

Besvarelse

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg er meget enig med forespørgerne i, at den diskussion, vi nu skal tage fat på, er en vigtig diskussion, som rammer noget af det, der er ømmest i forhold til arbejdsmarkedet, nemlig det arbejdsmarked, som ikke er godt nok, og som ikke skaber rammerne for et godt og et sundt og et udviklende arbejde. Derfor vil jeg godt på regeringens vegne sige tak til forespørgerne, som giver os mulighed for at få diskuteret det her og peget på parternes ansvar.

Regeringen fremlagde i april måned 1996 et handlingsprogram om et rent arbejdsmiljø år 2005. Programmet indeholdt syv visioner om at reducere og helst undgå en række alvorlige arbejdsmiljøproblemer. Dødsulykker og udsættelse for kræftfremkaldende kemiske stoffer er blandt de arbejdsmiljøproblemer, som skal reduceres og helst helt undgås.

Et enigt Folketing bakkede op om handlingsprogrammet, og jeg går også ud fra, at når Enhedslisten nu har rejst forespørgslen her, er det bl.a., fordi man ønsker at få en eller anden form for status over, hvordan arbejdet går.

Arbejdstilsynets tal viser, at der i perioden fra 1991 til og med 1995 omkom 356 personer ved arbejdsulykker på landjorden. Det svarer til et kedeligt gennemsnit på 71 personer om året. Udviklingen viser desværre også en stigende tendens over en 5-års-periode. Ser man på tallene over en længere periode på f.eks. 15 år og sammenholder dem med det samlede antal beskæftigede på arbejdsmarkedet, viser der sig imidlertid en faldende tendens, selv om man må sige, den er meget svag.

For at begrænse den usikkerhed, der er forbundet med at aflæse en udvikling gennem så relativt små tal, som der er tale om her, er der grund til at se på udviklingen i antallet af samtlige alvorlige ulykker, der ikke medfører døden. Her er det faktisk lidt tydeligere at se en positiv udvikling, når vi ser det over en 15-års-periode.

I 1995, som er det senest opgjorte år, skete der 84 dødsulykker. Det er uacceptabelt. Det er ikke rimeligt, at folk, der går på arbejde, ikke vender hjem, og det er sådan set det, der er den politiske udfordring for os, og det er også det, der er den faglige udfordring.

Arbejdstilsynets undersøgelser viser, at dødsulykker i særlig grad sker inden for trafik- og transportområdet, hvor næsten 60 pct. af dødsulykkerne er registreret. Dødsulykkerne på trafikområdet fordeler sig med 33 pct. på trafikulykker og 24 pct. ved brug af transportmiddel og transportmateriel.

Dernæst kommer faldulykker, nemlig med en andel på 10 pct., og ulykker ved sammenstyrtninger og genstande, der falder ned over personen, som også er 10 pct.

Lige efter disse tal følger så dødsulykker ved arbejdsmaskiner og apparater, som udgør 8 pct. af dødsulykkerne, og eksplosion og brand, som udgør 6 pct.

Det grønne område, transportbranchen, bygge- og anlægsbranchen og jern- og metalindustrien er de faglige områder, der noterer sig for den største andel af dødsulykkerne. Autoreparation er f.eks. det erhverv, hvor antallet af dødsulykker er højest, vurderet i forhold til det antal, der er beskæftiget på området.

Og hvad gør vi så ved det? Hvad er Arbejdstilsynets indsats på disse områder?

Enhver alvorlig arbejdsulykke rummer risikoen for dødsfald. Arbejdstilsynet tilrettelægger derfor en samlet indsats mod dødsulykker og alvorlige ulykker i forhold til målgrupper og i forhold til indsatsområder. Her kommer handlingsplanen ind i billedet: at det her er et indsatsområde, som der skal lægges nogle kræfter i.

De ansatte har krav på, at Arbejdstilsynet hurtigt dukker op på virksomheder, hvor der sker en alvorlig arbejdsulykke, så tilsynet kan være med til dels at opklare, hvad der er gået galt, og også undersøge, om der er risiko for, at ulykkerne gentager sig. Dertil kommer selvfølgelig også, at de pårørende til en person, som dør ved en arbejdsulykke, har krav på at få placeret et ansvar for arbejdsulykken.